

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (prvi senat)

z dne 10. marca 2021 *

„Predhodno odločanje – Svoboda opravljanja storitev odvetnikov – Direktiva 77/249/EGS – Člen 5 – Obveznost gostujočega odvetnika, ki zastopa stranko v nacionalnem sodnem postopku, da dela skupaj z odvetnikom, ki opravlja poklic pred sodiščem, pred katerim poteka postopek – Meje“

V zadevi C-739/19,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Supreme Court (vrhovno sodišče, Irska) z odločbo z dne 4. oktobra 2019, ki je na Sodišče prispela 7. oktobra 2019, v postopku

VK

proti

An Bórd Pleanála,

ob udeležbi

General Council of the Bar of Ireland,

Law Society of Ireland and the Attorney General,

SODIŠČE (prvi senat),

v sestavi J.-C. Bonichot, predsednik senata, L. Bay Larsen (poročevalec), sodnik, C. Toader, sodnica, M. Safjan in N. Jääskinen, sodnika,

generalni pravobranilec: P. Pikamäe,

sodna tajnica: C. Strömholm, administratorka,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 23. septembra 2020,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za VK B. Ohlig, Rechtsanwältin,
- za The General Council of the Bar of Ireland E. Gilson in D. Spring, solicitors, ter W. Abrahamson, barrister-at-law, in P. Leonard, SC,

* Jezik postopka: angleščina.

- za The Law Society of Ireland and the Attorney General C. Callanan in S. McLoughlin, solicitors, ter M. Collins, SC,
- za Irsko M. Browne, G. Hodge, J. Quaney in A. Joyce, agenti, skupaj z M. Gray in R. Mulcahyjem, SC,
- za špansko vlado J. Rodríguez de la Rúa Puig, agent,
- za Evropsko komisijo H. Støvlbæk, L. Malferrari in L. Armati, agenti,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 3. decembra 2020

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 5 Direktive Sveta 77/249/EGS z dne 22. marca 1977 o učinkovitem uresničevanju svobode opravljanja storitev odvetnikov (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 6, zvezek 1, str. 52).
- 2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med osebo VK in An Bord Pleanála (pritožbeni organ za prostorsko načrtovanje) v zvezi z obveznostjo gostujoče odvetnice tožeče stranke v postopku v glavni stvari, da pri zastopanju te tožeče stranke pred predložitvenim sodiščem dela skupaj z lokalnim odvetnikom.

Pravni okvir

Pravo Unije

- 3 Člen 1 Direktive 77/249 določa:

„1. Ta direktiva se uporablja v mejah in pod pogoji, ki so v njej določeni za dejavnosti odvetnikov, ki jih opravljajo z zagotavljanjem storitev.

[...]

2. ‚Odvetnik‘ je oseba, ki je pooblaščen za opravljanje poklicnih dejavnosti pod enim od naslednjih nazivov:

[...]

Germany: Rechtsanwalt,

[...]“

- 4 Člen 5 te direktive določa:

„Za opravljanje dejavnosti, povezanih z zastopanjem [in obrambo] stranke v sodnih postopkih, lahko država članica zahteva od odvetnikov, za katere se uporablja člen 1, da:

- se skladno z lokalnimi pravili ali običaji predstavijo predsedujočemu sodniku in, kadar je to primerno, predsedniku pristojne odvetniške zbornice v državi članici gostiteljici;

- delajo skupaj z odvetnikom, ki bodisi opravlja poklic pred zadevnimi sodnimi organi [sodiščem, pred katerim poteka postopek,] in je po potrebi odgovoren tem organom, ali sodelujejo z ‚avoué‘ ali ‚procuratore‘, ki opravljata poklic pred temi organi.“

Irsko pravo

- 5 Člen 2(1) European Communities (Freedom to Provide Services) (Lawyers) Regulation 1979 (uredba iz leta 1979 o svobodi opravljanja storitev (odvetniki) (Evropska skupnost), v nadaljevanju: uredba iz leta 1979), s katero so v irsko pravo prenesene določbe Direktive 77/249, opredeljuje „gostujočega odvetnika“ (*visiting lawyer*) z napatitvijo na seznam iz člena 1(2) Direktive 77/249.

- 6 Člen 6 uredbe iz leta 1979 določa:

„Kadar gostujoči odvetnik na ozemlju države opravlja dejavnosti v zvezi z zastopanjem in obrambo stranke v sodnem postopku, dela skupaj z odvetnikom, ki je upravičen opravljati poklic pred sodiščem, pred katerim poteka postopek, in je po potrebi odgovoren temu sodišču.“

Spor o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

- 7 Oseba VK je stranka v pritožbenem postopku pred Supreme Court (vrhovno sodišče, Irska) glede določitve, kdo nosi stroške sodnega postopka v zvezi z dovoljenjem za gradnjo inšpekcijske enote za poginule živali v bližini njene kmetije.
- 8 Ta predlog za sprejetje predhodne odločbe spada v okvir spora, v zvezi s katerim je Supreme Court (vrhovno sodišče) že vložilo predlog za sprejetje predhodne odločbe, na podlagi katerega je bila nato izdana sodba z dne 17. oktobra 2018, Klohn (C-167/17, EU:C:2018:833).
- 9 Oseba VK se je odločila, da se bo pred Supreme Court (vrhovno sodišče) zastopala sama.
- 10 Pred Sodiščem jo je zastopala O, *Rechtsanwältin* (odvetnica) s sedežem v Nemčiji.
- 11 Zadeva je bila po razglasitvi sodbe z dne 17. oktobra 2018, Klohn (C-167/17, EU:C:2018:833), vrnjena na Supreme Court (vrhovno sodišče), da bi se to sodišče ob upoštevanju razlage upoštevanih določb prava Unije, ki izhaja iz te sodbe, izreklo o pritožbi, ki jo je vložila oseba VK.
- 12 V teh okoliščinah je oseba VK želela za zastopanje svojih interesov pred Supreme Court (vrhovno sodišče) zadolžiti odvetnico O, ki nima sedeža na Irskem.
- 13 Predložitveno sodišče se sprašuje, ali je s pravom Unije skladen člen 6 uredbe iz leta 1979, ki gostujočemu odvetniku nalaga obveznost, da uporabi storitve odvetnika, ki opravlja poklic pred sodiščem, pred katerim poteka postopek, tudi v postopku, v katerem ima stranka pravico, da se zastopa sama.
- 14 Predložitveno sodišče zlasti postavlja vprašanje, kako razlagati sodbo z dne 25. februarja 1988, Komisija/Nemčija (427/85, EU:C:1988:98), v kateri je bila preučena pravica države članice zahtevati, da gostujoči odvetnik dela skupaj z odvetnikom, ki opravlja poklic pred sodiščem, pred katerim poteka postopek. To sodišče se v bistvu sprašuje, ali razlaga, sprejeta v tej sodbi, nasprotuje temu, da se gostujočemu odvetniku naloži obveznost, da dela skupaj z odvetnikom, ki opravlja poklic pred sodiščem, pred katerim poteka postopek, v vseh primerih, ko bi bilo njegovi stranki v skladu z nacionalno zakonodajo dovoljeno, da se zastopa sama.

- 15 V zvezi s tem predložitveno sodišče navaja, da je obveznost „delati skupaj“ omejena. Tako naj ne bi bilo potrebno, da ima odvetnik, ki opravlja poklic pred sodiščem, pred katerim poteka postopek, pooblastilo za zastopanje ali da mora stranko zastopati na obravnavi. Obema zadevnima odvetnikoma, to je gostujočemu odvetniku in odvetniku, ki je upravičen opravljati poklic pred irskim sodiščem, pred katerim poteka postopek, naj bi bilo treba prepustiti skrb, da natančno razmejita svoji vlogi. Vloga odvetnika, ki je upravičen opravljati poklic pred sodiščem, pred katerim poteka postopek, naj bi bila na splošno pomoč gostujočemu odvetniku, če bi se za dobro zastopanje stranke in pravilno izpolnjevanje obveznosti do sodišča, pred katerim poteka postopek, zahtevalo potrebno znanje ali nasveti v zvezi z veljavnim pravom, prakso in postopkom ali celo pravili poklicne etike na nacionalni ravni. Zato naj bi bil obseg tega sodelovanja zelo odvisen od okoliščin posameznega primera, pri čemer naj bi obstajalo dejansko tveganje, da gostujoči odvetnik nenamerno opusti izpolnitev svojih obveznosti do stranke ali sodišča, pred katerim poteka postopek, če mu na teh področjih ne pomaga odvetnik, ki opravlja poklic pred sodiščem, pred katerim poteka postopek.
- 16 Nazadnje, predložitveno sodišče navaja, da je ena od obveznosti poklicne etike, ki jih mora upoštevati vsak odvetnik, ki zastopa stranko pred irskimi sodišči, to, da mora raziskati vsa ustrezna pravna področja in pozornost sodišča, pred katerim poteka postopek, usmeriti na vse pravne ali zakonodajne elemente ali sodno prakso, ki bi lahko vplivali na nemoten potek postopka. Ta obveznost naj bi veljala tudi, če bi bili ti elementi neugodni za zadevo, ki jo zastopa zadevni odvetnik. Šlo naj bi za značilnost postopkov v državah s sistemom *common law*, v katerih naj bi večji del poizvedb, ki jih sodišče potrebuje za odločitev o pravnih vprašanjih, ki so mu predložena, opravile stranke, in ne samo sodišče. Drugače naj bi bilo le v primeru, ko bi se stranke zastopale same. V tem primeru naj bi morala sodišča sama prevzeti obravnavanje pravnih vprašanj.
- 17 V teh okoliščinah je Supreme Court (vrhovno sodišče) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:
- „1. Ali je mogoče državi članici prepovedati, da uporabi možnost iz člena 5 Direktive 77/249 [...], ki državi članici omogoča, da odvetniku, ki opravlja dejavnost zastopanja stranke v sodnem postopku, naloži, da ‚del[a] skupaj z odvetnikom, ki [...] opravlja poklic pred zadevnimi sodnimi organi‘, v vseh okoliščinah, v katerih bi stranka, ki jo želi v tem postopku zastopati gostujoči odvetnik, imela pravico, da dejanja v postopku opravlja sama?
 2. Če je odgovor na prvo vprašanje nikalen: na podlagi katerih dejavnikov bi moralo nacionalno sodišče presojati, ali je dovoljeno naložiti zahtevo po skupnem opravljanju storitev?
 3. Zlasti: ali bi naložitev omejene obveznosti za skupno opravljanje storitev na način, predhodno opisan v predložitveni odločbi, pomenila sorazmeren poseg v svobodo odvetnikov do opravljanja storitev, tako da bi bila upravičena ob upoštevanju s tem povezanega splošnega interesa, ki je izkazan s potrebo po varstvu uporabnikov pravnih storitev in potrebo po zagotovitvi učinkovitega izvajanja sodne oblasti?
 4. Če je odgovor na tretje vprašanje pritrdilen: ali tako stališče velja v vseh okoliščinah, in če ni tako, katere dejavnike bi moralo upoštevati nacionalno sodišče pri ugotavljanju, ali je v posameznem primeru mogoče naložiti tako zahtevo?“

Vprašanja za predhodno odločanje

- 18 Predložitveno sodišče z vprašanji, ki jih je treba obravnavati skupaj, v bistvu sprašuje, ali je treba člen 5 Direktive 77/249 glede na cilj učinkovitega izvajanja sodne oblasti razlagati tako, da nasprotuje temu, da se odvetniku, ki opravlja storitev zastopanja stranke, naloži, da mora delati skupaj z odvetnikom, ki opravlja poklic pred sodiščem, pred katerim poteka postopek, in ki bi bil po potrebi odgovoren temu sodišču, v okviru sistema, ki odvetnikom nalaga obveznosti poklicne etike in postopkovne obveznosti,

kot so obveznosti, da se zaradi nemotenega poteka postopka sodišču, pred katerim poteka postopek, predložijo vsi pravni ali zakonodajni elementi ali sodna praksa, pri čemer pa je teh obveznosti oproščena stranka, ki se odloči, da se bo zastopala sama.

- 19 Opozoriti je treba, da je treba Direktivo 77/249, ki vsebuje ukrepe, ki odvetnikom omogočajo učinkovito izvajanje dejavnosti z opravljanjem storitev, razlagati zlasti ob upoštevanju člena 56 PDEU, ki prepoveduje vsakršno omejitev svobode opravljanja storitev in ki pomeni odpravo vsakršne diskriminacije ponudnika zaradi njegovega državljanstva ali okoliščine, da ima sedež v državi članici, ki ni tista, v kateri je treba opraviti storitev (glej v tem smislu sodbo z dne 25. februarja 1988, Komisija/Nemčija, 427/85, EU:C:1988:98, točki 11 in 13).
- 20 Navesti pa je treba, da obveznost sodelovanja z nacionalnim odvetnikom, ki jo nalaga nacionalna zakonodaja, pomeni omejitev svobode opravljanja storitev odvetnikov iz drugih držav članic, ker pomeni, da stranka, ki želi najeti odvetnika s sedežem v drugi državi članici, nosi dodatne stroške v primerjavi s stranko, ki se je odločila, da bo koristila storitve odvetnika, ki ima sedež v državi članici, v kateri poteka zadevni postopek.
- 21 Direktivo 77/249 je treba razlagati tudi ob upoštevanju člena 57, tretji odstavek, PDEU, na podlagi katerega je Sodišče sklepalo, da ob upoštevanju posebne narave nekaterih storitev ni mogoče šteti, da so posebne zahteve, ki so naložene ponudniku storitev in ki jih utemljuje uporaba pravil, ki urejajo te vrste dejavnosti, nezdržljive s Pogodbo DEU, ampak da je svoboda opravljanja storitev kot temeljno načelo Pogodbe DEU lahko omejena le s predpisi, ki so utemeljeni s splošnim interesom in ki veljajo za vse osebe, ki opravljajo dejavnost na ozemlju države članice gostiteljice, če ta interes ni zaščiten s pravili, ki veljajo za ponudnika storitev v državi članici, v kateri ima sedež (glej v tem smislu sodbo z dne 25. februarja 1988, Komisija/Nemčija, 427/85, EU:C:1988:98, točka 12).
- 22 V zvezi s tem je treba poudariti, da sta varstvo potrošnikov, zlasti prejemnikov pravnih storitev, ki jih opravljajo osebe, ki delajo v pravosodju, in učinkovito izvajanje sodne oblasti dva od ciljev, ki jih je mogoče šteti za nujne razloge v splošnem interesu, ki bi lahko upravičili omejitev svobode opravljanja storitev (sodba z dne 18. maja 2017, Lahorgue, C-99/16, EU:C:2017:391, točka 34 in navedena sodna praksa).
- 23 V obravnavanem primeru je iz predložitvene odločbe razvidno, da je namen zadevne irske zakonodaje zagotavljanje učinkovitega izvajanja sodne oblasti in varstvo posameznika kot potrošnika.
- 24 Poleg tega morajo biti ukrepi, ki omejujejo svobodo opravljanja storitev, primerni za zagotovitev uresničitve z njimi zastavljenega cilja in ne smejo presežati tega, kar je nujno za njegovo uresničitev (glej v tem smislu sodbo z dne 18. maja 2017, Lahorgue, C-99/16, EU:C:2017:391, točka 31).
- 25 Sodišče je v sodbi z dne 25. februarja 1988, Komisija/Nemčija (427/85, EU:C:1988:98), na prvem mestu v točki 13 te sodbe navedlo, da so se stranke v sporih, za katere nemška zakonodaja ne določa obvezne pomoči odvetnika, lahko same zastopale pred sodišči in da je za iste spore nemška zakonodaja omogočala tudi, da se to zastopanje zaupa osebi, ki ni niti odvetnik niti ni specializirana, ker ta ni delovala v poklicnem okviru. Na drugem mestu, Sodišče je v točkah 14 in 15 iste sodbe ugotovilo, da v teh okoliščinah noben preudarek v splošnem interesu ne more upravičiti obveznosti odvetnika, ki je vpisan v odvetniško zbornico druge države članice in ki poklicno opravlja svoje storitve, da deluje skupaj z nemškim odvetnikom v sodnih postopkih v zvezi s tožbami, za katere se ne zahteva obvezna pomoč odvetnika. Ker je bilo torej z nemško zakonodajo gostujočemu odvetniku naloženo, da v takih sporih deluje skupaj z odvetnikom, ki opravlja poklic pred sodiščem, pred katerim poteka postopek, je Sodišče razsodilo, da je ta zakonodaja v nasprotju z Direktivo 77/249 ter členoma 59 in 60 Pogodbe EGS, ki sta postala člena 56 in 57 Pogodbe DEU.

- 26 Enako je Sodišče v točki 18 sodbe z dne 10. julija 1991, Komisija/Francija (C-294/89, EU:C:1991:302), navedlo, da za nekatere postopke, ki potekajo pred sodišči, francoska zakonodaja ne zahteva, da strankam pomaga odvetnik, in da ta zakonodaja, nasprotno, strankam omogoča, da se same zastopajo ali da jim v postopkih pred trgovinskimi sodišči pomaga in jih zastopa oseba, ki ni odvetnik, vendar ima posebno pooblastilo. Nato je Sodišče v točki 19 te sodbe ugotovilo, da gostujočemu odvetniku zato ni mogoče naložiti, naj v okviru sodnih postopkov, za katere se po francoski zakonodaji ne zahteva obvezna pomoč odvetnika, deluje skupaj z odvetnikom, ki opravlja poklic pred sodiščem, pred katerim poteka postopek.
- 27 Poudariti pa je treba, da je v zadevah, v katerih sta bili izdani sodbi z dne 25. februarja 1988, Komisija/Nemčija (427/85, EU:C:1988:98), in z dne 10. julija 1991, Komisija/Francija (C-294/89, EU:C:1991:302), nacionalna zakonodaja sicer omogočala strankam – kot v postopku v glavni stvari – da se zastopajo same, vendar so za razliko od obveznosti v postopku v glavni stvari za stranke oziroma sodišče veljale enake obveznosti v zvezi z opredelitvijo upoštevnih pravnih pravil, ne glede na to, ali se stranka zastopa sama ali pa ji pomaga odvetnik.
- 28 Zato je treba točko 13 sodbe z dne 25. februarja 1988, Komisija/Nemčija (427/85, EU:C:1988:98), in točko 17 sodbe z dne 10. julija 1991, Komisija/Francija (C-294/89, EU:C:1991:302), v skladu s katerima člen 5 Direktive 77/249 ne sme učinkovati tako, da se za gostujočega odvetnika določijo zahteve, ki ne bi ustrezale poklicnim pravilom, ki bi se uporabljala, če ne bi bilo nobenega opravljanja storitev v smislu Pogodbe EGS, ki je postala Pogodba DEU, razumeti v okviru okoliščin zadev, v katerih sta bili izdani sodbi, navedeni v prejšnji točki.
- 29 Kot je namreč zlasti razvidno iz točke 16 te sodbe, obveznosti strank oziroma sodišča v zvezi z opredelitvijo upoštevnih pravnih pravil v postopku pred irskimi sodišči niso enake glede na to, ali se stranka zastopa sama ali pa jo zastopa odvetnik. V tem zadnjem primeru je odvetnik tisti, ki mora pred irskimi sodišči opraviti bistveni del pravnih poizvedb, potrebnih za nemoten potek postopka, če pa se stranka odloči, da se bo zastopala sama, pa mora to nalogo opraviti sodišče, pred katerim poteka postopek.
- 30 Kadar so te obveznosti – tako kot v zadevah, v katerih sta bili izrečeni sodbi, navedeni v točki 28 te sodbe – enake ne glede na to, ali se stranka zastopa sama ali pa ji pomaga odvetnik, je treba šteti, da ker je cilj učinkovitega izvajanja sodne oblasti mogoče uresničiti v prvem primeru, ga je *a fortiori* mogoče uresničiti tudi v primeru, ko stranki pomaga gostujoči odvetnik v smislu Direktive 77/249.
- 31 Vendar to ne velja, kadar so te obveznosti – kot v postopku v glavni stvari – drugačne glede na to, ali se stranka zastopa sama ali pa ji pomaga odvetnik. V zvezi s tem na podlagi okoliščine, da je cilj učinkovitega izvajanja sodne oblasti mogoče uresničiti v primeru, ko se v okviru nekega sklopa postopkovnih pravil stranka zastopa sama, ni mogoče sklepati, da je ta cilj dosežen, kadar stranki pomaga gostujoči odvetnik v smislu Direktive 77/249 in kadar so postopkovna pravila drugačna in bolj zavezujoča od tistih, ki se uporabljajo za stranko, ki se zastopa sama.
- 32 V takem primeru razlog v splošnem interesu, ki temelji na učinkovitem izvajanju sodne oblasti, pomeni nujni razlog v splošnem interesu, s katerim je mogoče upravičiti obveznost gostujočega odvetnika, da dela skupaj z odvetnikom, ki opravlja poklic pred sodiščem, pred katerim poteka postopek. Kot je namreč Sodišče razsodilo v sodbi z dne 25. februarja 1988, Komisija/Nemčija (427/85, EU:C:1988:98, točka 23), Direktiva 77/249 dopušča državam članicam, da od gostujočega odvetnika zahtevajo, da dela skupaj z odvetnikom, ki opravlja poklic pred sodiščem, pred katerim poteka postopek, da bi se prvonavedenemu odvetniku omogočilo opravljanje nalog, ki mu jih je zaupala njegova stranka, ob spoštovanju učinkovitega delovanja sodne oblasti. S tega vidika je namen te obveznosti, da se gostujočemu odvetniku zagotovi potrebna podpora za delovanje v sodnem sistemu, ki je drugačen od tistega, v katerem običajno opravlja poklic, in da se sodišču, pred katerim poteka postopek, da zagotovi, da je gostujočemu odvetniku dejansko ta podpora na voljo ter da lahko zato povsem spoštuje veljavna procesna pravila in pravila poklicne etike.

- 33 V zvezi z vprašanjem sorazmernosti te obveznosti je treba opozoriti, da mora po navedbah predložitvenega sodišča gostujoči odvetnik nacionalnim sodiščem sporočiti ime odvetnika, ki opravlja poklic v skladu z irskim pravom, da bi mu pomagal v primeru, ko bi bila za dobro zastopanje stranke in pravilno izpolnjevanje obveznosti do sodišča, pred katerim poteka postopek, potrebna znanja ali nasveti, ki bi jih gostujoči odvetnik lahko potreboval zaradi morebitnega pomanjkljivega poznavanja upoštevnihih vidikov nacionalnega prava, prakse in postopkov ter celo poklicne etike na nacionalni ravni. Vendar glede na te informacije ni nujno, da ima odvetnik, ki opravlja poklic pred sodiščem, pred katerim poteka postopek, pooblastilo za zastopanje ali da mora stranko zastopati na obravnavi. Gostujoči odvetnik in odvetnik, ki mu je dovoljeno opravljati poklic pri irskem sodišču, pred katerim poteka postopek, morata namreč natančno opredeliti svoji vlogi, pri čemer je vloga zadnjenavedenega odvetnika predvsem to, da je imenovan za odvetnika, ki pomaga gostujočemu odvetniku.
- 34 V zvezi s tem je treba poudariti, da prožnost, ki je značilna za sodelovanje med gostujočim odvetnikom in odvetnikom, ki opravlja poklic pred sodiščem, pred katerim poteka postopek, kot jo je opisalo predložitveno sodišče, ustreza pojmovanju tega sodelovanja, ki ga je Sodišče razvilo v okviru razlage in uporabe člena 5 Direktive 77/249. V skladu s tem pojmovanjem je treba šteti, da lahko oba odvetnika ob upoštevanju pravil poklicne etike, ki veljajo v državi članici gostiteljici, in ob izvajanju svoje poklicne avtonomije skupaj določita podrobna pravila sodelovanja, ki ustrezajo pooblastilu, ki jima je bilo podeljeno (glej v tem smislu sodbi z dne 25. februarja 1988, Komisija/Nemčija, 427/85, EU:C:1988:98, točka 24, in z dne 10. julija 1991, Komisija/Francija, C-294/89, EU:C:1991:302, točka 31).
- 35 V teh okoliščinah poseg v svobodo opravljanja storitev, kot je v bistvu navedel generalni pravobranilec v točki 76 sklepnih predlogov, ne presega tega, kar je nujno za uresničitev cilja učinkovitega izvajanja sodne oblasti.
- 36 Ob tem je treba prav tako navesti – kot je generalni pravobranilec ugotovil v točki 75 sklepnih predlogov – da se zdi, da je za irsko zakonodajo iz postopka v glavni stvari značilno, da ne dopušča nobene izjeme od obveznosti sodelovanja z odvetnikom, ki opravlja poklic pred sodiščem, pred katerim poteka postopek.
- 37 Kot je navedel generalni pravobranilec v točkah 80 in 81 sklepnih predlogov, pa je treba ugotoviti, da bi se taka obveznost v nekaterih okoliščinah lahko izkazala za nekoristno in bi zato presegla to, kar je nujno za uresničitev cilja učinkovitega izvajanja sodne oblasti.
- 38 Tako bi bilo zlasti v primeru, ko lahko gostujoči odvetnik zaradi svoje predhodne kariere zadevno osebo zastopa enako kot odvetnik, ki običajno opravlja poklic pred zadevnim nacionalnim sodiščem. To sodišče mora v okoliščinah obravnavane zadeve presoditi, ali je v ta namen mogoče upoštevati poklicne izkušnje v državi članici gostiteljici.
- 39 V obravnavanem primeru je iz spisa, ki ga ima na voljo Sodišče, razvidno, da O trdi, da je več let na Irskem opravljala poklic pod pogoji iz Direktive 98/5/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 1998 za olajšanje trajnega opravljanja poklica odvetnika v drugi državi članici od tiste, v kateri je bila kvalifikacija pridobljena (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 6, zvezek 3, str. 83), na podlagi česar bi bilo mogoče sklepati, da ta odvetnica lahko zastopa stranko enako kot odvetnik, ki je upravičen za zastopanje pred sodiščem, pred katerim poteka postopek. Glede na ustaljeno sodno prakso mora predložitveno sodišče preveriti, ali je tako (glej v tem smislu sodbo z dne 2. aprila 2020, Comune di Gesturi, C-670/18, EU:C:2020:272, točka 50 in navedena sodna praksa).

- 40 Ob upoštevanju vseh navedenih preudarkov je treba na zastavljena vprašanja odgovoriti, da je treba člen 5 Direktive 77/249 razlagati tako, da:
- kot tak – glede na cilj učinkovitega izvajanja sodne oblasti – ne nasprotuje temu, da se gostujočemu odvetniku, ki zastopa svojo stranko, naloži, da mora delati skupaj z odvetnikom, ki opravlja poklic pred sodiščem, pred katerim poteka postopek, in ki bi bil po potrebi odgovoren temu sodišču, v okviru sistema, ki odvetnikom nalaga obveznosti poklicne etike in postopkovne obveznosti, kot so obveznosti, da se zaradi nemotenega poteka postopka sodišču, pred katerim poteka postopek, predložijo vsi pravni ali zakonodajni elementi ali sodna praksa, pri čemer pa je te obveznosti oproščena stranka, ki se odloči, da se bo zastopala sama;
 - glede na cilj učinkovitega izvajanja sodne oblasti ni nesorazmerna obveznost gostujočega odvetnika, da dela skupaj z odvetnikom, ki opravlja poklic pred sodiščem, pred katerim poteka postopek, v sistemu, v katerem imata ta odvetnika možnost opredeliti svoji vlogi, pri čemer mora odvetnik, ki opravlja poklic pred sodiščem, pred katerim poteka postopek, praviloma le pomagati gostujočemu odvetniku, da mu omogoči dobro zastopanje stranke in pravilno izpolnjevanje njegovih obveznosti do tega sodišča;
 - splošna obveznost sodelovanja z odvetnikom, ki opravlja poklic pred sodiščem, pred katerim poteka postopek, ki ne omogoča upoštevanja izkušenj gostujočega odvetnika, bi presejala to, kar je nujno za doseg cilja učinkovitega izvajanja sodne oblasti.

Stroški

- 41 Ker je ta postopek za stranki v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (prvi senat) razsodilo:

Člen 5 Direktive Sveta 77/249/EGS z dne 22. marca 1977 o učinkovitem uresničevanju svobode opravljanja storitev odvetnikov je treba razlagati tako, da:

- kot tak – glede na cilj učinkovitega izvajanja sodne oblasti – ne nasprotuje temu, da se gostujočemu odvetniku, ki zastopa svojo stranko, naloži, da mora delati skupaj z odvetnikom, ki opravlja poklic pred sodiščem, pred katerim poteka postopek, in ki bi bil po potrebi odgovoren temu sodišču, v okviru sistema, ki odvetnikom nalaga obveznosti poklicne etike in postopkovne obveznosti, kot so obveznosti, da se zaradi nemotenega poteka postopka sodišču, pred katerim poteka postopek, predložijo vsi pravni ali zakonodajni elementi ali sodna praksa, pri čemer pa je te obveznosti oproščena stranka, ki se odloči, da se bo zastopala sama;
- glede na cilj učinkovitega izvajanja sodne oblasti ni nesorazmerna obveznost gostujočega odvetnika, da dela skupaj z odvetnikom, ki opravlja poklic pred sodiščem, pred katerim poteka postopek, v sistemu, v katerem imata ta odvetnika možnost opredeliti svoji vlogi, pri čemer mora odvetnik, ki opravlja poklic pred sodiščem, pred katerim poteka postopek, praviloma le pomagati gostujočemu odvetniku, da mu omogoči dobro zastopanje stranke in pravilno izpolnjevanje njegovih obveznosti do tega sodišča;
- splošna obveznost sodelovanja z odvetnikom, ki opravlja poklic pred sodiščem, pred katerim poteka postopek, ki ne omogoča upoštevanja izkušenj gostujočega odvetnika, bi presejala to, kar je nujno za doseg cilja učinkovitega izvajanja sodne oblasti.

Podpisi